നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

സുമതി വിജ്

vs.

എം/എസ് പാരമൗണ്ട് ടെക് ഫാബ് ഇൻഡസ്ട്രീസ്

(2021-ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ (കൾ) 292)

2021 മാർച്ച് 09

[ജസ്റ്റിസ് ഇന്ദു മൽഹോത്ര & ജസ്റ്റിസ് അജയ് റസ്തോഗി]

കൈമാറ്റ പ്രമാണ നിയമം, 1881 (Negotiable Instruments Act, 1881)– വകുപ്പ് 138 – കുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദി നൽകിയ ഓർഡർ – വിതരണം ചെയ്യ – പരാതിക്കാരനായ /എതിർകക്ഷിയുടെ പേരിൽ അപ്പീൽവാദി ചെക്ക് നൽകി – അപ്പീൽവാദിയുടെ അക്കൗണ്ടിൽ "ആവശ്യത്തിന് പണമില്ലാത്തതിനാൽ" ആ ചെക്ക് ബാങ്ക് മടക്കി നൽകി – എതിർകക്ഷി നോട്ടീസ് അയച്ചു – മറുപടി നൽകുകയോ നിയമപരമായ സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ പണം നൽകുകയോ ചെയ്തില്ല – എതിർകക്ഷി വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം പരാതി ഫയൽ ചെയ്തു – വിചാരണ കോടതി വെറുതെവിട്ടു – ഹൈക്കോടതി ഇത് റദ്ദാക്കി – വിധിച്ചു: അപ്പീൽവാദി സി.ആർ.പി.സി വകുപ്പ് 313 പ്രകാരം തന്റെ മൊഴി മാത്രമാണ് രേഖപ്പെടുത്തിയത്, ചെക്കുകൾ പ്രതിഫലം നൽകാൻ വേണ്ടിയാണ് നൽകിയത് എന്ന നിയമപരമായ അനുമാനം റദ്ദാക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള ഒരു തെളിവും ഹാജരാക്കിയില്ല – വസ്തുതകൾ തർക്കിക്കപ്പെടാതെ നിലനിന്നു, കൂടാതെ രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകൾ അതിനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു – ഹൈക്കോടതി ഉചിതമായി അപ്പീൽവാദിയെ കുറ്റക്കാരനായി വിധിച്ചു – ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടം , 1973 – വകുപ്പ് 313.

കൈമാറ്റ പ്രമാണ നിയമം, 1881 – അധ്യായം XVII; വകുപ്പ് 138 – ഈ നിയമം അവതരിപ്പിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശം – ചർച്ച ചെയ്യുക.

കൈമാറ്റ പ്രമാണ നിയമം 1881 – വകുപ്പ് 139 – ഇതിന്റെ വ്യാപ്തി – ചർച്ച ചെയ്യുക.

അപ്പീലുകൾ തള്ളിക്കൊണ്ട്, കോടതി

വിധിച്ചു: 1.1 ബാധ്യതകൾ തീർക്കുന്നതിൽ ചെക്കുകളുടെ സ്വീകാര്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138-ഉം അധ്യായം XVII-ലെ മറ്റ് വ്യവസ്ഥകളും അവതരിപ്പിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. സത്യസന്ധരായ ആളുകളെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് സംരക്ഷണം നൽകിക്കൊണ്ട്, ഒരു ചെക്ക് നൽകുന്നയാൾ, അത് മടങ്ങുകയാണെങ്കിൽ ക്രിമിനൽ നടപടികൾക്ക് ഉത്തരവാദിയാകും. വകുപ്പ് 138 പ്രധാനമായും ഒരു സിവിൽ പ്രശ്നമാണ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്, 2000-ൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതി ഇത് ഒത്തുതീർപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു കുറ്റമാക്കി മാറ്റി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം, ചെക്ക് കൈവശം വെച്ച വ്യക്തിക്ക് അനുകൂലമായ ഒരു അനുമാനം ഉള്ളതിനാൽ, അത് തെറ്റാണെന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം കുറ്റാരോപിതനാണ്. അവർ തെളിയിക്കേണ്ടതിന്റെ മാനദണ്ഡം "സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണന" (preponderance of probabilities) എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്.ഒരു ചെക്ക് സാധുവായ പ്രതിഫലത്തിന് വേണ്ടിയാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത് എന്ന് നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുമാനിക്കുന്നു. ഒരു ചെക്ക് നൽകിയെന്ന് തെളിയിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം ചെക്ക് ഏതെങ്കിലും കടം വീട്ടുന്നതിനോ ബാധ്യത തീർക്കുന്നതിനോ അല്ല നൽകിയത് എന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ബാധ്യത കുറ്റാരോപിതനുമേൽ വന്നുചേരുന്നു. [ഖണ്ഡിക 13, 14][272-ഡി-ഇ; 237-എ-ബി]

1.2 ഒരു കുറ്റാരോപിതന് ഒരു അനുമാനം റദ്ദാക്കേണ്ടി വരുമ്പോൾ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 അനുസരിച്ച്, അതിനുവേണ്ടിയുള്ള തെളിവിന്റെ മാനദണ്ഡം "സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണന" (preponderance of probabilities) എന്ന തത്വത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള നടപടികൾ അർദ്ധ-ക്രിമിനൽ സ്വഭാവമുള്ളതാണ്. അതിനാൽ, മറ്റ് ക്രിമിനൽ കേസുകളിലെ കുറ്റവിമോചനത്തിനു ബാധകമായ തത്വങ്ങൾ ഈ നിയമപ്രകാരം ആരംഭിച്ച കേസുകൾക്ക് ബാധകമല്ല. അതുപോലെ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം, ഒരു ചെക്ക് കൈവശമുള്ളയാൾക്ക് അത്

ഒരു കടമോ മറ്റ് ബാധ്യതയോ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ തീർക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണ് ലഭിച്ചത് എന്ന് അനുമാനിക്കുന്നു. ഈ അനുമാനം റദ്ദാക്കുന്നതിന്, കുറ്റാരോപിതൻ തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കേണ്ടത് "സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണന"യുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് (ക്രിമിനൽ കേസുകളിലെ പോലെ "ന്യായമായ സംശയത്തിനപ്പുറം" എന്നതിന്റെ ആവശ്യമില്ല),അത് തെളിയിക്കുകയും വേണം.[ഖണ്ഡിക 15-17][274-എ-ബി; ജി-എച്ച്; 275-എ-ബി]

1.3 നിലവിലെ കേസിൽ, അപ്പീൽവാദി നെയ്തിട്ടില്ലാത്ത തുണി വാങ്ങാൻ ഓർഡർ നൽകിയെന്ന് പരാതിക്കാരന് തെളിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഈ ഉത്പന്നങ്ങൾ ₹5,07,062, ₹5,10,000 എന്നി തുകകളുള്ള വിക്രയപത്രങ്ങൾ പ്രകാരം പൊതു ചരക്ക് ട്രക്കുകൾ വഴി എത്തിച്ചു നൽകി. അതിനു പകരമായി, തന്റെ ബാധ്യത തീർക്കുന്നതിനായി അപ്പീൽവാദി പരാതിക്കാരന് ചെക്കുകൾ നൽകി. ഈ ചെക്കുകൾ പണമാക്കി മാറ്റാനായി ബാങ്കിൽ സമർപ്പിച്ചപ്പോൾ, അപ്പീൽവാദിയുടെ അക്കൗണ്ടിൽ "ആവശ്യത്തിന് പണമില്ലാത്തതിനാൽ" അവ മടക്കി.ഇതുകൂടാതെ, പരാതിക്കാരൻ തന്റെ പരാതിക്ക് പിന്തുണയായി രേഖകൾ ഹാജരാക്കുകയും മൂന്ന് സാക്ഷികളുടെ മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. അപ്പീൽവാദി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 313 പ്രകാരം തന്റെ മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തി, എന്നാൽ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം ലഭ്യമായ അനുമാനം റദ്ദാക്കാൻ പ്രതിരോധത്തിനായി തെളിവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടു. ചെക്കുകൾ പ്രതിഫലത്തിന് വേണ്ടിയാണ് നൽകിയത് എന്ന അനുമാനം റദ്ദാക്കാൻ അപ്പീൽവാദി ഒരു തെളിവും ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 313 പ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തിയ കുറ്റാരോപിതയുടെ മൊഴി പ്രതിരോധത്തിനുള്ള ഒരു പ്രധാന തെളിവല്ല, മറിച്ച് പ്രോസിക്യൂഷന്റെ കേസിൽ തനിക്കെതിരെ ഉയരുന്ന കുറ്റാരോപണങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാനുള്ള ഒരു അവസരം മാത്രമാണ്. അപ്പീൽവാദി നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള കുറ്റം ചെയ്തതായി കണ്ടെത്തി ശിക്ഷിച്ചതിൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് യാതൊരു പിഴവും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. ഹൈക്കോടതിയുടെ

ആരോപണവിധേയമായ വിധിന്യായത്തിൽ ഇടപെടേണ്ട ആവശ്യമില്ല. [ഖണ്ഡിക 12, 18, 21, 24] [277-സി-ഇ; 278-എ-ബി; 279-സി-ഡി]

കെ. പ്രകാശൻ vs. പി.കെ. സുരേന്ദ്രൻ (2008) 1 എസ്.സി.സി 258 : [2007] 10 എസ്.സി.ആർ 1010; *ഇൻഡസ് എയർവേസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡും മറ്റുള്ളവരും vs. മാഗ്നം ഏവിയേഷൻ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും* (2014) 12 എസ്.സി.സി 539 : [2014] 5 എസ്.സി.ആർ 56 – ബാധകമല്ലെന്ന് വിധിച്ചു.

രംഗപ്പ vs. ശ്രീ മോഹൻ (2010) 11 എസ്.സി.സി 441 : [2010] 6 എസ്.സി.ആർ 507; *രോഹിതഭായ് ജീവൻലാൽ പട്ടേൽ vs. ഗുജറാത്ത് സംസ്ഥാനവും മറ്റൊരാളും* (2019) 18 എസ്.സി.സി 106; *ഉത്തം റാം vs. ദേവിന്ദർ സിംഗ് ഹുഡ്ഡനും മറ്റൊരാളും* (2019) 10 എസ്.സി.സി 287 – എന്നീ കേസുകളെ ആശ്രയിച്ചു.

ഉദ്ധരിച്ച കേസ് നിയമങ്ങൾ

[2007] 10 എസ്.സി.ആർ 1010	ബാധകമല്ലെന്ന് വിധിച്ചു	ഖണ്ഡിക 8
[2014] 5 എസ്.സി.ആർ 56	ബാധകമല്ലെന്ന് വിധിച്ചു	ഖണ്ഡിക 8
[2010] 6 എസ്.സി.ആർ 507	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 15
(2019) 18 എസ്.സി.സി 106	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 17
(2019) 10 എസ്.സി.സി 287	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 17

ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2021-ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 292.

ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 483/2012-ൽ സിംലയിലെ ഹിമാചൽ പ്രദേശ് ഹൈക്കോടതിയുടെ 2019 ഏപ്രിൽ 30-ലെ വിധിന്യായത്തിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും.

ഇതോടൊപ്പം

2021-ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 293.

അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി അഡ്വ.റിതേഷ് ഖത്രി ഹാജരായി.

അഡ്വ.അമിത് ഗുപ്ത, അഡ്വ.ഹരി ശങ്കർ മഹാപാത്ര, മെസ്സേഴ്സ് മിറ്റർ ആൻഡ് മിറ്റർ കമ്പനി എന്നിവർ എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായി.

കോടതി വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് റസ്തോഗി

1. അപ്പീലിന് അനുമതി നൽകി.

2. 1881-ലെ കൈമാറ്റ പ്രമാണ നിയമത്തിലെ (ഇനിമുതൽ "നിയമം" എന്ന് പരാമർശിക്കപ്പെടുന്നു) വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള കുറ്റത്തിൽ,അവരെ വെറുതെ വിട്ടുകൊണ്ടുള്ള വിചാരണ കോടതിയുടെ 2012 സെപ്റ്റംബർ 28-ലെ വിധിന്യായം റദ്ദാക്കിക്കൊണ്ട്, 2019 ഏപ്രിൽ 30-ന് ഹിമാചൽ പ്രദേശ് ഹൈക്കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിന്യായത്തിൽ അപ്പീൽവാദി കുറ്റക്കാരിയാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയതിൽ അവർക്ക് അതൃപ്തിയുണ്ട്.

3. രേഖകളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന കേസിലെ സംക്ഷിപ്ത വിവരങ്ങൾ പ്രകാരം കുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദി പരാതിക്കാരനായ എതിർകക്ഷിയുടെ മോഗിനന്റിലുള്ള വ്യവസായശാലയിൽ വരികയും അവിടെനിന്ന് നെയ്തിട്ടില്ലാത്ത തുണി വാങ്ങാൻ താൽപ്പര്യം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പീൽവാദി നൽകിയ ഓർഡറിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 2010 ഒക്ടോബർ 1-ന് വിക്രയപത്ര നമ്പർ 120 പ്രകാരവും 2010 ഒക്ടോബർ 16-ന് വിക്രയപത്ര നമ്പർ 135 പ്രകാരവും 5,07,062 രൂപയുടെയും 5,10,000

രൂപയുടെയും നെയ്തിട്ടില്ലാത്ത തുണി വിറ്റ. ഈ ഉത്പന്നങ്ങൾ എച്ച്.ആർ -38 ജി -5607, എച്ച്.പി-71-0693 എന്നീ പൊതു ചരക്ക് ട്രക്കുകളിലൂടെ കുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദിക്ക് കൈമാറി. ഇതിന് പകരമായി, നിലവിലുള്ളതും നിയമപരമായി പ്രാബല്യത്തിലുള്ളതുമായ ബാധ്യതകൾ നിറവേറ്റുന്നതിന്, അപ്പീൽവാദി കർണലിലുള്ള തന്റെ പഞ്ചാബ് നാഷണൽ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിൽ നിന്ന് 2010 ഒക്ടോബർ 15-ന് ചെക്ക് നമ്പർ 323930-ഉം 2010 നവംബർ 1-ന് ചെക്ക് നമ്പർ 323935-ഉം പരാതിക്കാരന്റെ പേരിൽ നൽകി. ഈ ചെക്കുകൾ പണമാക്കി മാറ്റാനായി ബാങ്കിൽ സമർപ്പിച്ചപ്പോൾ, 2010 ഒക്ടോബർ 19-നും നവംബർ 10-നും പഞ്ചാബ് നാഷണൽ ബാങ്ക് ഈ ചെക്കുകൾ അക്കൗണ്ടിൽ "ആവശ്യത്തിന് പണമില്ലാത്തതിനാൽ" മടക്കി നൽകി. തുടർന്ന്, പരാതിക്കാരൻ 2010 ഒക്ടോബർ 29-നും നവംബർ 19-നും അപ്പീൽവാദിക്ക് രണ്ട് വ്യത്യസ്ത വിലാസങ്ങളിൽ നിയമപരമായ നോട്ടീസുകൾ അയച്ചു. നോട്ടീസുകൾ കൃത്യമായി ലഭിച്ചിട്ടും അപ്പീൽവാദി മറുപടി നൽകുകയോ നിയമപരമായ സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ പണം നൽകുകയോ ചെയ്തില്ല. അതുകൊണ്ട്, പരാതിക്കാരനായ എതിർകക്ഷി നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം കുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദിക്ക് എതിരെ രണ്ട് വ്യത്യസ്ത പരാതികൾ ഫയൽ ചെയ്തു.

4. പരാതിക്കാരനായ എതിർകക്ഷി വിചാരണ കോടതി ജഡ്ജിക്ക് മുമ്പാകെ പ്രാഥമിക തെളിവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തി. തുടർന്ന്, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള കുറ്റം ചെയ്തതിന് കുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദി കോടതിയിൽ ഹാജരാക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. അപ്പീൽവാദി കോടതിയിൽ ഹാജരായപ്പോൾ, വിചാരണ കോടതി ജഡ്ജി,നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം അവർ ചെയ്തതായി ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന കുറ്റത്തെക്കുറിച്ച് അറിയിച്ചു. എന്നാൽ, അപ്പീൽവാദി കുറ്റം സമ്മതിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും വിചാരണ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

5. കുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദിക്കെതിരായ തന്റെ കേസ് തെളിയിക്കുന്നതിനായി പരാതിക്കാരൻ മൂന്ന് സാക്ഷികളെ വിസ്തരിക്കുകയും, വിചാരണ

കോടതി ജഡ്ജി തന്റെ വിധിന്യായത്തിലെ മൂന്നാം ഖണ്ഡികയിൽ വിശദമായി പരാമർശിച്ച രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകളെ ആശ്രയിക്കുകയും ചെയ്തു. പരാതിക്കാരന്റെ തെളിവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തിയതിന് ശേഷം, വിചാരണ കോടതി ജഡ്ജി ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ (ഇനിമുതൽ "ചട്ടം" എന്ന് പരാമർശിക്കപ്പെടുന്നു) വകുപ്പ് 313 പ്രകാരംകുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദിയുടെ മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തി. ഇതിൽ കുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദി നിരപരാധിത്വം അവകാശപ്പെടുകയും, തന്റെ നിരപരാധിത്വം തെളിയിക്കുന്നതിനായി കേസിൽ തന്നെ തെറ്റായി ഉൾപ്പെടുത്തിയതാണെന്ന് വാദിക്കുകയും ചെയ്തു, എന്നാൽ പ്രതിരോധത്തിനായി ഒരു തെളിവും ഹാജരാക്കിയില്ല.

6. രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകൾ പരിശോധിച്ചതിന് ശേഷം, ചെക്കുകൾ നൽകിയത് സാധനങ്ങൾ/ഉത്പന്നങ്ങൾ കൈപ്പറ്റിയതിന് പകരമായിട്ടാണെന്ന് സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ പരാതിക്കാരൻ പരാജയപ്പെട്ടുവെന്ന് വിചാരണ കോടതി ജഡ്ജി കണ്ടെത്തി. പരാതിക്കാരന്റെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് ഈ ബാധ്യത നിറവേറ്റാത്തതുകൊണ്ട്, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം തെളിയിക്കേണ്ടതായ അനുമാനം റദ്ദാക്കുന്നതിനുള്ള ബാധ്യത അപ്പീൽവാദിക്ക് മേൽ ചുമത്താൻ കഴിയില്ലെന്നും കോടതി കണ്ടെത്തി. അതനുസരിച്ച്, വിചാരണ കോടതി അപ്പീൽവാദിയെ വെറുതെവിട്ടു, പരാതിക്കാരൻ ഈ വിധിന്യായത്തെ ഹൈക്കോടതിയിൽ അപ്പീൽ നൽകി ചോദ്യം ചെയ്തു.

7. രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകൾ വീണ്ടും വിലയിരുത്തിയ ഹൈക്കോടതി, സാധനങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്തതിന് പകരമായിട്ടാണ് അപ്പീൽവാദി ചെക്കുകൾ നൽകിയത് എന്ന പ്രാഥമിക ബാധ്യത പരാതിക്കാരൻ നിറവേറ്റിയെന്ന് സ്ഥിരീകരിച്ചു. കൂടാതെ, ഈ വാദം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകളും കോടതിയിൽ സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ട്, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 അനുസരിച്ച് പ്രതിരോധത്തിനായി അനുമാനം റദ്ദാക്കാനുള്ള ബാധ്യത കുറ്റാരോപിതയായ അപ്പീൽവാദിക്കായിരുന്നു എന്നും ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി. നിലവിലെ കേസിൽ,

അപ്പീൽവാദി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 313 പ്രകാരം തന്റെ മൊഴി മാത്രമാണ് രേഖപ്പെടുത്തിയത്. എന്നാൽ, പ്രതിരോധത്തിനായി അനുമാനം നിഷേധിക്കുന്നതിനോ റദ്ദാക്കുന്നതിനോ ഒരു തെളിവും രേഖപ്പെടുത്തിയില്ല. വിചാരണ കോടതി ജഡ്ജി പുറപ്പെടുവിച്ച കുറ്റവിമോചനത്തിനുള്ള വിധിന്യായം റദ്ദാക്കിക്കൊണ്ട്, രേഖാമൂലമുള്ള മൊത്തം വിവരങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് ഹൈക്കോടതി, അപ്പീൽവാദി നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം കുറ്റം ചെയ്തതായി കണ്ടെത്തി. അതിനെത്തുടർന്ന്, 2019 ഏപ്രിൽ 30-ലെ ആരോപണവിധേയമായ വിധിന്യായത്തിലൂടെ ഉചിതമായ പിഴ/ ശിക്ഷ വിധിച്ചു. ഈ വിധിന്യായം കോടതിക്ക് മുമ്പിലുള്ള ഈ അപ്പീലുകളിൽ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

8. സാധനങ്ങളോ ഉത്പന്നങ്ങളോ അപ്പീൽവാദിക്ക് അയക്കുകയോ കൈപ്പറ്റുകയോ ചെയ്തെന്ന് തെളിയിക്കാൻ പരാതിക്കാരന് സാധിച്ചിട്ടില്ല എന്നും, പരാതി അനുസരിച്ച്, ചെക്കുകൾ ഈടായി ലഭിച്ചത് ഉത്പന്നങ്ങൾ കൈപ്പറ്റിയതിന് പകരമായിട്ടാണെന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ബാധ്യത പരാതിക്കാരനാണ് എന്നും ആണ് അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചത്. പ്രതിരോധത്തിനായി അനുമാനം റദ്ദാക്കാൻ അപ്പീൽവാദി ഒരു തെളിവും ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും, പരാതിക്കാരൻ തന്റെ ബാധ്യത നിറവേറ്റേണ്ടതുണ്ട്. പ്രാഥമിക ബാധ്യത പരാതിക്കാരൻ നിറവേറ്റാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ, അപ്പീൽവാദി വെറും ചെക്കുകൾ നൽകിയത് ഒരു കടമോ മറ്റ് ബാധ്യതയോ തീർക്കുന്നതിനാണ് എന്ന് സ്ഥാപിക്കാൻ മതിയായ ഒരു തെളിവാകില്ല. ഈ വാദത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനായി ഈ കോടതിയുടെ ***കെ. പ്രകാശൻ vs. പി.കെ. സുരേന്ദ്രൻ***[1] , ***ഇൻഡസ് എയർവേസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡും മറ്റുള്ളവരും vs. മാഗ്നം ഏവിയേഷൻ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും***[2] എന്നീ കേസുകളിലെ വിധിന്യായങ്ങളെ അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ ആശ്രയിച്ചു.

---

1 (2008) 1 എസ്.സി.സി 258

2 (2014) 12 എസ്.സി.സി 539

9. കടമോ മറ്റ് ബാധ്യതയോ നിലവിലില്ല എന്നതിനെക്കുറിച്ച് കീഴ്ക്കോടതിയിൽ ഒരു ന്യായമായ സംശയം ഉണ്ടാക്കുന്നതിൽ അപ്പീൽവാദി വിജയിച്ചു എന്നും രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് വിചാരണ കോടതി വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത് എന്നും ആണ് അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചത്. വിചാരണ കോടതിയുടെ വിധിന്യായം ന്യായരഹിതമോ നിലനിൽക്കാത്തതോ, അല്ലെങ്കിൽ പ്രസക്തമായ ഒരു വിവരവും പരിഗണിക്കാത്തതോ ആണെന്ന് തെളിയിക്കുന്നതുവരെ വിചാരണ കോടതിയുടെ 2012 സെപ്റ്റംബർ 28-ലെ വിധിന്യായത്തിലുള്ളതിനേക്കാൾ മറ്റൊരു വീക്ഷണമാണ് തങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ ഉചിതം എന്ന കാരണം കൊണ്ട് മാത്രം ഹൈക്കോടതി വിചാരണ കോടതിയുടെ കുറ്റവിമോചത്തിനുള്ള വിധിന്യായം റദ്ദാക്കാൻ പാടില്ലായിരുന്നു.

10. ആരോപണവിധേയമായ വിധിന്യായത്തിൽ ഹൈക്കോടതി രേഖപ്പെടുത്തിയ തീരുമാനങ്ങൾ , നിയമത്തിലെ 118(എ), 138, 139 എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ വ്യവസ്ഥകൾ വിലയിരുത്തുന്നതിൽ ഈ കോടതി അംഗീകരിച്ച നിയമ തത്വങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമാണ് എന്നും അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. തത്ഫലമായി, ആരോപണവിധേയമായ വിധിന്യായത്തിൽ ഹൈക്കോടതി രേഖപ്പെടുത്തിയ കുറ്റക്കാരിയാണെന്ന കണ്ടെത്തൽ നിയമപരമായി നിലനിൽക്കുന്നതല്ലെന്നും അത് റദ്ദാക്കേണ്ടതാണെന്നും വാദിച്ചു.

11. എന്നാൽ, ഉത്പന്നങ്ങൾ കൈമാറിയതിന് ശേഷം വിക്രയപത്രങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഈ ചെക്കുകൾ നൽകിയത് എന്ന് സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് മതിയായ തെളിവുകൾ രേഖകളിലുണ്ടെന്നും, അവ കൃത്യമായി കോടതിയിൽ ഹാജരാക്കിയെന്നും, അതിന് പകരമായാണ് ചെക്കുകൾ നൽകിയതെന്നും ആണ് പരാതിക്കാരനായ എതിർകക്ഷിയുടെ അഭിഭാഷകൻ ഹൈക്കോടതിയുടെ ആരോപണവിധേയമായ വിധിന്യായത്തിന് അനുകൂലമായി വാദിച്ചത്. ഈ വസ്തുതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, അപ്പീൽവാദി നൽകിയ ചെക്കുകൾ ബാങ്കിൽ

സമർപ്പിച്ചപ്പോൾ അക്കൗണ്ടിൽ "ആവശ്യത്തിന് പണമില്ലാത്തതിനാൽ" അത് മടക്കി. തുടർന്ന് അപ്പീൽവാദിക്ക് നിയമപരമായ നോട്ടീസ് നൽകിയെങ്കിലും അദ്ദേഹം മറുപടി നൽകിയില്ല.പരാതിയെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന എല്ലാ രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകളും ഹാജരാക്കി, മൂന്ന് സാക്ഷികളെ വിസ്തരിച്ച്, തെളിയിക്കേണ്ട ബാധ്യത സ്ഥാപിക്കാനും നിറവേറ്റാനും പരാതികൾക്ക് കഴിഞ്ഞു. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 അനുസരിച്ച് പ്രതിരോധം നിരത്തിയും നേരെ വിപരീതം തെളിയിച്ചും മുന്നോട്ട് വരേണ്ടത് അപ്പീൽവാദിയായിരുന്നു.

12. നിലവിലെ കേസിൽ, അപ്പീൽവാദി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 313 പ്രകാരം, തന്റെ മൊഴി മാത്രമാണ് രേഖപ്പെടുത്തിയത്, കൂടാതെ ചെക്കുകൾക്ക് പ്രതിഫലമുണ്ട് എന്ന അനുമാനം റദ്ദാക്കാൻ ഒരു തെളിവും ഹാജരാക്കിയില്ല. പരാതിയിൽ തനിക്കെതിരെ വന്ന കുറ്റാരോപണങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാൻ പ്രതിരോധത്തിനായി അപ്പീൽവാദിയുടെ പക്കൽ കാര്യമായ തെളിവുകളൊന്നുമില്ലാതെ, രേഖകളിലുള്ള വസ്തുതകൾ തർക്കിക്കാതെയും നിലവിലുള്ള തെളിവുകൾക്ക് പിന്തുണ നൽകിക്കൊണ്ടും നിലനിൽക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ, ആരോപണവിധേയമായ വിധിന്യായത്തിൽ ഹൈക്കോടതി ഒരു പിഴവും വരുത്തിയിട്ടില്ല. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള കുറ്റത്തിന് അപ്പീൽവാദിയെ കുറ്റക്കാരിയായി വിധിച്ചത് ശരിയാണ്, അതിൽ ഈ കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ ആവശ്യമില്ല.

13. ബാധ്യതകൾ തീർക്കുന്നതിൽ ചെക്കുകളുടെ സ്വീകാര്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138-ഉം അധ്യായം XVII-ലെ മറ്റ് വ്യവസ്ഥകളും അവതരിപ്പിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. സത്യസന്ധരായ ആളുകളെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് സംരക്ഷണം നൽകിക്കൊണ്ട്, ഒരു ചെക്ക് നൽകുന്നയാൾ, അത് മടങ്ങുകയാണെങ്കിൽ ക്രിമിനൽ നടപടികൾക്ക് ഉത്തരവാദിയാകും. വകുപ്പ് 138 പ്രധാനമായും ഒരു സിവിൽ പ്രശ്നമാണ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്, 2000-ൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതി ഇത് ഒത്തുതീർപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു കുറ്റമാക്കി മാറ്റി. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം,

ചെക്ക് കൈവശം വെച്ച വ്യക്തിക്ക് അനുകൂലമായ ഒരു അനുമാനം ഉള്ളതിനാൽ, അത് തെറ്റാണെന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം കുറ്റാരോപിതനാണ്.അവർ തെളിയിക്കേണ്ടതിന്റെ മാനദണ്ഡം "സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണന" (preponderance of probabilities) എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. കൂടാതെ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 118(എ), വകുപ്പ് 39 എന്നിവ അനുസരിച്ച്, നേരെ വിപരീതം തെളിയിച്ചാൽ അല്ലാതെ, ഓരോ ചെക്കും സാധുവായ പ്രതിഫലത്തിന് വേണ്ടിയാണ് നൽകിയത് എന്ന് അനുമാനിക്കപ്പെടുന്നു.അവ താഴെക്കൊടുക്കുന്നു:-

> **"118. വിനിമയപത്രങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച അനുമാനങ്ങൾ.** — നേരെ വിപരീതം തെളിയിക്കുന്നതുവരെ, താഴെ പറയുന്ന അനുമാനങ്ങൾ ഉണ്ടാകണം:—
>
> (എ) **പ്രതിഫലത്തെ സംബന്ധിച്ച്**— ഓരോ വിനിമയപത്രവും ഒരു സാധുവായ പ്രതിഫലത്തിനായിട്ടാണ് നിർമ്മിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ എഴുതുകയോ ചെയ്തതെന്ന് അനുമാനിക്കപ്പെടുന്നു. അതുപോലെതന്നെ, അങ്ങനെയുള്ള ഒരു വിനിമയപത്രം സ്വീകരിക്കുകയോ, കൈമാറ്റം ചെയ്യുകയോ, ചർച്ച ചെയ്യുകയോ, മാറ്റപ്പെടുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ, ആ ഓരോ പ്രവർത്തിക്കും പ്രതിഫലത്തിന്റെ പിൻബലമുണ്ടെന്ന് അനുമാനിക്കപ്പെടുന്നു. "
>
> .....
>
> **139. കൈവശക്കാരന് അനുകൂലമായ അനുമാനം:** നേരെ വിപരീതം തെളിയിക്കപ്പെടുന്നതുവരെ, വകുപ്പ് 138-ൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള സ്വഭാവമുള്ള ഒരു ചെക്ക് കൈവശമുള്ളയാൾക്ക് അത്, ഒരു കടമോ അല്ലെങ്കിൽ നിയമപരമായി നിലനിൽക്കുന്ന മറ്റെന്തെങ്കിലും ബാധ്യതയോ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ തീർക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണ് ലഭിച്ചത് എന്ന് അനുമാനിക്കപ്പെടുന്നു."

14. ഒരു ചെക്ക് സാധുവായ പ്രതിഫലത്തിന് വേണ്ടിയാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത് എന്ന് നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുമാനിക്കുന്നു. ഒരു ചെക്ക് നൽകിയെന്ന് തെളിയിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം ചെക്ക് ഏതെങ്കിലും കടം

വീട്ടുന്നതിനോ ബാധ്യത തീർക്കുന്നതിനോ അല്ല നൽകിയത് എന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ബാധ്യത കുറ്റാരോപിതനുമേൽ വന്നുചേരുന്നു. വകുപ്പ് 138 ഇപ്രകാരം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു:

> **"138. അക്കൗണ്ടിൽ ആവശ്യത്തിന് പണമില്ലാത്തതുകൊണ്ടോ മറ്റ് കാരണങ്ങൾകൊണ്ടോ ചെക്ക് മടങ്ങുമ്പോൾ.**— ഒരു വ്യക്തി, തന്റെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിൽ നിന്ന് മറ്റൊരു വ്യക്തിക്ക് ഒരു കടത്തിനോ മറ്റ് ബാധ്യതയ്ക്കോ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ പണം നൽകുന്നതിനായി ഒരു ചെക്ക് എഴുതുകയും, അക്കൗണ്ടിൽ ആവശ്യത്തിന് പണമില്ലാത്തതുകൊണ്ടോ അല്ലെങ്കിൽ ബാങ്കുമായി ഏർപ്പാട് ചെയ്ത തുകയിൽ കൂടുതലായതുകൊണ്ടോ ആ ചെക്ക് ബാങ്ക് മടക്കി നൽകുകയും ചെയ്താൽ, അങ്ങനെയുള്ള വ്യക്തി ഒരു കുറ്റം ചെയ്തതായി കണക്കാക്കപ്പെടും. കൂടാതെ, ഈ നിയമത്തിലെ മറ്റ് വ്യവസ്ഥകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകാതെ തന്നെ, അത്തരത്തിലുള്ള വ്യക്തിയെ [രണ്ട് വർഷം വരെ നീട്ടാവുന്ന] തടവുശിക്ഷയോ, ചെക്ക് തുകയുടെ ഇരട്ടി വരെ പിഴയോ, അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ ശിക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്.
>
> ഈ വകുപ്പിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ളതൊന്നും താഴെ പറയുന്ന സാഹചര്യത്തിലല്ലാതെ ബാധകമായിരിക്കില്ല-
>
> (എ) ചെക്ക് നൽകിയ തീയതി മുതൽ ആറ് മാസത്തിനുള്ളിലോ അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ സാധുത കാലയളവിനുള്ളിലോ (ഏതാണോ ആദ്യം) അത് ബാങ്കിൽ സമർപ്പിക്കണം;
>
> (ബി) ബാങ്കിൽ നിന്ന് ചെക്ക് മടങ്ങിയതായി വിവരം ലഭിച്ച തീയതി മുതൽ മുപ്പത് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ, ചെക്ക് കൈപ്പറ്റിയ ആളോ അല്ലെങ്കിൽ നിയമാനുസൃത കൈവശക്കാരനോ, ചെക്ക് നൽകിയ ആൾക്ക് രേഖാമൂലം പണം ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് നോട്ടീസ് നൽകണം;കൂടാതെ

(സി) ചെക്ക് നൽകിയ വ്യക്തി, നോട്ടീസ് ലഭിച്ച് പതിനഞ്ച് ദിവസത്തിനകം ചെക്ക് കൈപ്പറ്റിയ ആൾക്ക് അല്ലെങ്കിൽ നിയമാനുസൃത കൈവശക്കാരന് പണം നൽകാത്ത പക്ഷം.

വിശദീകരണം. — ഈ വകുപ്പിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി, "കടം അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് ബാധ്യത" എന്ന പദം നിയമപരമായി നിലനിൽക്കുന്ന ഒരു കടം അല്ലെങ്കിൽ ബാധ്യതയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്."

15. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം, പരാതിക്കാരന് അനുകൂലമായി ഒരു അനുമാനം ഉയർന്നുവന്നാൽ, അത് തെറ്റാണെന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം കുറ്റാരോപിതനായിരിക്കും. ഇങ്ങനെ അനുമാനം റദ്ദാക്കാൻ ആവശ്യമായ തെളിവിന്റെ മാനദണ്ഡം "സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണന" (preponderance of probabilities) എന്ന തത്വത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. ***രംഗപ്പ vs. ശ്രീ മോഹൻ***[3] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയിലെ മൂന്നംഗ ബെഞ്ച് ഈ തത്വം വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പ്രസക്തഭാഗങ്ങൾ താഴെ നൽകുന്നു:

"26. മുകളിലെ ചർച്ചയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, വകുപ്പ് 139 പ്രകാരമുള്ള അനുമാനത്തിൽ നിയമപരമായി നിലനിൽക്കുന്ന ഒരു കടമോ ബാധ്യതയോ ഉൾപ്പെടുന്നു എന്ന എതിർകക്ഷിയുടെ വാദത്തോട് കോടതി യോജിക്കുന്നു. അതിനാൽ, *കൃഷ്ണ ജനാർദൻ ഭട്ട്* എന്ന കേസിലെ ആരോപണവിധേയമായ നിരീക്ഷണങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി ശരിയാകണമെന്നില്ല. എന്നിരുന്നാലും, ആ കേസിലെ പ്രത്യേക വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, അവിടുത്തെ അന്തിമവിധിന്യായം തെറ്റാണെന്ന് ഇതിന് അർത്ഥമില്ല.മുൻ വിധിന്യായങ്ങളിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതുപോലെ, വകുപ്പ് 139-ലെ അനുമാനം റദ്ദാക്കാവുന്നതാണ്. നിയമപരമായി നിലനിൽക്കുന്ന കടമോ ബാധ്യതയോ ഇല്ലെന്ന് വാദിച്ച് കുറ്റാരോപിതന് പ്രതിരോധം ഉന്നയിക്കാൻ അവകാശമുണ്ട്.

3 (2010) 11 എസ്.സി.സി. 441

എന്നിരുന്നാലും, പരാതിക്കാരന് അനുകൂലമായ ഒരു പ്രാഥമിക അനുമാനം നിലനിൽക്കുന്നു എന്നത് വ്യക്തമാണ്.

27. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139, വിനിമയപത്രങ്ങളുടെ വിശ്വാസ്യതയും സ്വീകാര്യതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു "വിപരീത തെളിയിക്കൽ ബാധ്യത" (reverse burden) വ്യവസ്ഥയാണ്. ചെക്കുകൾ മടങ്ങുന്നതിന് വകുപ്പ് 138 ശക്തമായ ക്രിമിനൽ ശിക്ഷ നൽകുന്നുണ്ടെങ്കിലും, വകുപ്പ് 139 പ്രകാരമുള്ള അനുമാനം ,ഇത് റദ്ദാക്കാവുന്നതാണെങ്കിൽ പോലും, നിയമനടപടികളിൽ അനാവശ്യമായ കാലതാമസം ഒഴിവാക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന ഒരു നിയമപരമായ ഉപകരണമാണ്. അതേസമയം, വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള കുറ്റം ഒരു റെഗുലേറ്ററി കുറ്റമായി കണക്കാക്കുന്നതാണ് ഉചിതം. കാരണം, ചെക്ക് മടങ്ങുന്നത് ഒരു സിവിൽ ബാധ്യതയിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്നതാണ്, ഇത് സാധാരണയായി സാമ്പത്തിക അല്ലെങ്കിൽ ബിസിനസ് ഇടപാടുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ട കക്ഷികളെ മാത്രമാണ് ബാധിക്കുന്നത്. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ, വിപരീത തെളിയിക്കൽ ബാധ്യത വ്യവസ്ഥകൾ പ്രയോഗിക്കുമ്പോഴും വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോഴും അനുപാതത്തിന്റെ തത്വം (principle of proportionality) പാലിക്കണം. അതിനർത്ഥം, തന്റെ നിരപരാധിത്വം അമിതമായി ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള ഉറപ്പോടെ തെളിയിക്കാൻ കുറ്റാരോപിതനോട് ആവശ്യപ്പെടാൻ കഴിയില്ല."

16. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള നടപടികൾ അർദ്ധ-ക്രിമിനൽ സ്വഭാവമുള്ളതാണ്. അതിനാൽ, മറ്റ് ക്രിമിനൽ കേസുകളിലെ കുറ്റവിമോചനത്തിന് ബാധകമാകുന്ന തത്വങ്ങൾ ഈ നിയമപ്രകാരം ആരംഭിച്ച കേസുകൾക്ക് ബാധകമല്ല.

17. അതുപോലെ,നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം, ഒരു ചെക്ക് കൈവശമുള്ളയാൾക്ക് അത് ഒരു കടമോ മറ്റ് ബാധ്യതയോ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ തീർക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണ് ലഭിച്ചത് എന്ന് അനുമാനിക്കുന്നു. ഈ

അനുമാനം റദ്ദാക്കുന്നതിന്, കുറ്റാരോപിതൻ തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കേണ്ടത് "സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണന"യുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് (ക്രിമിനൽ കേസുകളിലെ പോലെ "ന്യായമായ സംശയത്തിനപ്പുറം" എന്നതിന്റെ ആവശ്യമില്ല),അത് തെളിയിക്കുകയും വേണം. ***രോഹിത്ഭായ് ജീവൻലാൽ പട്ടേൽ vs. ഗുജറാത്ത് സംസ്ഥാനവും മറ്റൊരാളും***[4] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി വകുപ്പ് 138-ന്റെയും വകുപ്പ് 139-ന്റെയും വ്യാപ്തി പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട്, അത് ഇപ്രകാരമാണ്:-

> **"15.** എൻ.ഐ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 118, വകുപ്പ് 139 എന്നിവ പ്രകാരം അനുമാനം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ, കുറ്റാരോപിതനായ അപ്പീൽവാദിക്ക് താൻ നൽകിയ ചെക്കുകളിലെ ഒപ്പ് നിഷേധിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല എന്നത് വ്യക്തമാണ്. ഈ ചെക്കുകൾ പ്രതിയുടെ അക്കൗണ്ടിൽ നിന്ന് പരാതിക്കാരന് അനുകൂലമായി മൂന്ന് ലക്ഷം രൂപ വീതമാണ് നൽകിയിരുന്നത്. പ്രസ്തുത ചെക്കുകൾ അവയുടെ കാലാവധിക്കുള്ളിൽത്തന്നെ ബന്ധപ്പെട്ട ബാങ്കിൽ ഹാജരാക്കി, എന്നാൽ അക്കൗണ്ടിൽ ആവശ്യത്തിന് പണമില്ലാത്തതുകൊണ്ടോ അക്കൗണ്ട് ക്ലോസ് ചെയ്തതുകൊണ്ടോ അത് മടങ്ങി. വകുപ്പ് 138, അതുപോലെ വകുപ്പ് 118, വകുപ്പ് 139 എന്നിവയുടെ എല്ലാ അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങളും രേഖകളിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ്. വിചാരണ കോടതിയും ഈ വസ്തുതകൾ ബോധപൂർവ്വം പരിഗണിച്ച് ആവശ്യമായ അനുമാനം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, പ്രസ്തുത ചെക്കുകൾ പ്രതിഫലത്തിന് വേണ്ടിയാണ് നൽകിയതെന്നും, ചെക്ക് കൈവശമുള്ള പരാതിക്കാരന് നിലവിലുള്ള ഒരു കടം തീർക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണ് അത് ലഭിച്ചതെന്നും അനുമാനിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. അതുകൊണ്ട്, അത്തരം അനുമാനം റദ്ദാക്കുന്നതിന് സാധ്യതയുള്ള ഒരു പ്രതിരോധം സ്ഥാപിക്കേണ്ട ബാധ്യത കുറ്റാരോപിതനായ അപ്പീൽവാദിയിലേക്ക് മാറുന്നു."

4 (2019) 18 എസ്.സി.സി. 106

.....

17. സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണന എന്ന തത്വത്തെ സംബന്ധിച്ച്, കുറ്റാരോപിതൻ കോടതിയുടെ മുമ്പാകെ ചില വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും കൊണ്ടുവരേണ്ടതുണ്ട്. ഇത് കോടതിയെ ഒരു നിഗമനത്തിലെത്തിക്കാൻ സഹായിക്കും: ഒന്നുകിൽ പ്രതിഫലം നിലവിലില്ലായിരുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ നിലനിൽപ്പില്ലായ്മ വളരെ സാധ്യതയുള്ളതായിരുന്നു. ഒരു വിവേകമതിയായ വ്യക്തി അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ, പ്രതിഫലം നിലവിലില്ലായിരുന്നു എന്ന വാദം സ്വീകരിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. കുറ്റാരോപിതന് തന്റെ ബാധ്യത നിറവേറ്റാൻ ആവശ്യമായ നെഗറ്റീവ് തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കാൻ കഴിയില്ലായിരിക്കാം. എന്നിരുന്നാലും, വെറും നിഷേധം മാത്രം എൻ.ഐ നിയമത്തിലെ 118, 139 എന്നീ വകുപ്പുകൾ പ്രകാരമുള്ള റദ്ദാക്കാനുള്ള ആവശ്യകതകൾ നിറവേറ്റില്ലെന്ന് ഈ കോടതി പലപ്പോഴും ഊന്നിപ്പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. *കുമാർ എക്സ്പോർട്സ്* [*കുമാർ എക്സ്പോർട്സ് vs. ശർമ്മ കാർപെറ്റ്സ്*, (2009) 2 എസ്.സി.സി 513] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം തത്വങ്ങൾ പ്രസ്താവിച്ചു:

"*20.* നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള വിചാരണയിൽ കുറ്റാരോപിതന് രണ്ട് വഴികളുണ്ട്. ഒന്നുകിൽ പ്രതിഫലവും കടവും നിലവിലില്ലായിരുന്നു എന്ന് തെളിയിക്കാം, അല്ലെങ്കിൽ കേസിലെ പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ പ്രതിഫലത്തിന്റെയും കടത്തിന്റെയും നിലനിൽപ്പില്ലായ്മ വളരെ സാധ്യതയുള്ളതാണെന്നും അതിനാൽ ഒരു വിവേകമതിയായ വ്യക്തിക്ക് പ്രതിഫലവും കടവും നിലവിലില്ലെന്ന് അനുമാനിക്കാൻ കഴിയുമെന്നും തെളിയിക്കാം. ക്രിമിനൽ വിചാരണയിൽ പരാതിക്കാരനിൽ നിന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ, നിയമപരമായ അനുമാനങ്ങൾ റദ്ദാക്കുന്നതിന് കുറ്റാരോപിതന് "ന്യായമായ സംശയത്തിനപ്പുറം" തെളിയിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട ചെക്കിന് പ്രതിഫലമില്ലായിരുന്നു എന്നും തനിക്ക്

തീർക്കേണ്ട കടമോ ബാധ്യതയോ ഇല്ലായിരുന്നു എന്നും തെളിയിക്കാൻ കുറ്റാരോപിതന് നേരിട്ടുള്ള തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കാവുന്നതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഓരോ കേസിലും കുറ്റാരോപിതൻ നേരിട്ടുള്ള തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കി പ്രതിഫലത്തിന്റെയും കടത്തിന്റെയും നിലനിൽപ്പില്ലായ്മ തെളിയിക്കണമെന്ന് കോടതിക്ക് നിർബന്ധിക്കാൻ കഴിയില്ല, കാരണം നെഗറ്റീവ് തെളിവുകളുടെ നിലനിൽപ്പ് സാധ്യമോ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടതോ അല്ല. അതേസമയം, പ്രതിഫലം നൽകിയതും കടം നിലവിലുള്ളതും കേവലം നിഷേധിക്കുന്നത് കൊണ്ട് മാത്രം കുറ്റാരോപിതന്റെ ഉദ്ദേശം നിറവേറ്റാൻ സാധിക്കില്ല. തെളിയിക്കാനുള്ള ബാധ്യത പരാതിക്കാരനിലേക്ക് മാറ്റാൻ, സാധ്യതയുള്ള എന്തെങ്കിലും കാര്യങ്ങൾ രേഖകളിൽ കൊണ്ടുവരേണ്ടതുണ്ട്. അനുമാനങ്ങൾ റദ്ദാക്കുന്നതിന്, പ്രതി അത്തരം വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും രേഖകളിൽ കൊണ്ടുവരണം, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രതിഫലവും കടവും നിലവിലില്ലായിരുന്നു എന്ന് കോടതിക്ക് വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയും, അല്ലെങ്കിൽ അവയുടെ നിലനിൽപ്പില്ലായ്മ വളരെ സാധ്യതയുള്ളതാണെന്നും, അതിനാൽ ഒരു വിവേകമതിയായ വ്യക്തി ആ സാഹചര്യങ്ങളിൽ അവ നിലവിലില്ല എന്ന വാദത്തെ ആശ്രയിക്കുമെന്നും കോടതിക്ക് ബോധ്യമാകും. ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട ചെക്കിന് പ്രതിഫലം ഇല്ലായിരുന്നെന്നും അല്ലെങ്കിൽ തനിക്ക് ഒരു കടമോ ബാധ്യതയോ ഇല്ലായിരുന്നെന്നും നേരിട്ടുള്ള തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കുന്നതിന് പുറമേ, പ്രതിക്ക് സാഹചര്യത്തെളിവുകളെയും ആശ്രയിക്കാവുന്നതാണ്. അങ്ങനെയുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ നിർബന്ധിതമാണെങ്കിൽ, തെളിയിക്കാനുള്ള ബാധ്യത വീണ്ടും പരാതിക്കാരനിലേക്ക് മാറാവുന്നതാണ്. നിയമത്തിലെ 118, 139 എന്നീ വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം ഉണ്ടാകുന്ന അനുമാനങ്ങൾ റദ്ദാക്കുന്നതിന്, തെളിവ് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 114-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെയുള്ള വസ്തുതകളുടെ അനുമാനങ്ങളെയും കുറ്റാരോപിതന് ആശ്രയിക്കാവുന്നതാണ്."

21. കുറ്റാരോപിതന്, പ്രതിഫലത്തിന്റെയോ കടത്തിന്റെയോ ബാധ്യതയുടെയോ നിലനിൽപ്പില്ലായ്മ തെളിയിക്കാൻ മറ്റൊരു വഴികളുണ്ട്. ഒന്നുകിൽ തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ ചില വ്യക്തവും അസാധാരണവുമായ കേസുകളിൽ, പരാതിക്കാരന്റെ തന്നെ വാദങ്ങളിൽ നിന്ന്, അതായത് പരാതിയിലെ പ്രസ്താവനകൾ, നിയമപരമായ നോട്ടീസിലെ വിവരങ്ങൾ, വിചാരണയ്ക്കിടെ പരാതിക്കാരൻ ഹാജരാക്കിയ തെളിവുകൾ എന്നിവയിൽ നിന്ന് അത് സ്ഥാപിക്കുക.അങ്ങനെയൊരു പ്രതിവാദ തെളിവ് ഹാജരാക്കുകയും കോടതി അത് സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്താൽ, കേസിലെ എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളും സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണനയും പരിഗണിച്ച്, തെളിയിക്കാനുള്ള ബാധ്യത തിരികെ പരാതിക്കാരനിലേക്ക് മാറുന്നു. അതുകൊണ്ട്, നിയമത്തിലെ 118, 139 എന്നീ വകുപ്പുകൾ പ്രകാരമുള്ള നിയമപരമായ അനുമാനങ്ങൾ പരാതിക്കാരന് ഇനിമേൽ സഹായകരമാവില്ല."

ഈ വിഷയം ഈ കോടതി ***ഉത്തം റാം vs. ദേവിന്ദർ സിംഗ് ഛദ്ധനും മറ്റൊരാളും*** [5] എന്ന കേസിൽ വീണ്ടും പരിഗണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

18. നിലവിലുള്ള ഈ കേസിൽ, തത്വങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, അപ്പീൽവാദി നെയ്തിട്ടില്ലാത്ത തുണി വാങ്ങാൻ ഓർഡർ നൽകിയെന്ന് പരാതിക്കാരന് തെളിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഈ ഉത്പന്നങ്ങൾ 2010 ഒക്ടോബർ 1-ലെ വിക്രയപത്ര നമ്പർ 120 പ്രകാരവും 2010 ഒക്ടോബർ 16-ലെ വിക്രയപത്ര നമ്പർ 135 പ്രകാരവും, 5,07,062 രൂപയുടെയും 5,10,000 രൂപയുടെയും മൂല്യത്തിൽ വിറ്റു. ഈ ഉത്പന്നങ്ങൾ എച്ച്.ആർ -38 ജി -5607, എച്ച്.പി -71-0693 എന്നീ പൊതു ചരക്ക് ട്രക്കുകളിലൂടെ കൈമാറ്റം ചെയ്തു. ഇതിനു പകരമായി, അപ്പീൽവാദി തന്റെ ബാധ്യത തീർക്കുന്നതിനായി, 2010 ഒക്ടോബർ 15-ലെ ചെക്ക് നമ്പർ 323930-ഉം, 2010 നവംബർ 1-ലെ ചെക്ക് നമ്പർ 323935-ഉം പരാതിക്കാരന് നൽകി. ഈ ചെക്കുകൾ പണമാക്കി മാറ്റാനായി സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ്

5 (2019) 10 എസ്.സി.സി. 287

ഇന്ത്യയുടെ കാല അംബ് ശാഖയിൽ ഹാജരാക്കിയപ്പോൾ, അപ്പീൽവാദിയുടെ അക്കൗണ്ടിൽ "ആവശ്യത്തിന് പണമില്ല" എന്ന കാരണത്താൽ ചെക്കുകൾ മടങ്ങി. ചെക്കുകൾ 2010 ഒക്ടോബർ 19-നും നവംബർ 10-നും പഞ്ചാബ് നാഷണൽ ബാങ്ക്, കർണാൽ വഴി മെമ്മോ സഹിതം മടക്കി അയച്ചു.

19. അതിനുശേഷം, പരാതിക്കാരൻ രണ്ട് വ്യത്യസ്ത നിയമപരമായ നോട്ടീസുകൾ നൽകി. ഈ നോട്ടീസുകൾ അപ്പീൽവാദിക്ക് ലഭിച്ചു. പ്രസ്തുത നോട്ടീസുകൾ ലഭിച്ചിട്ടും അപ്പീൽവാദി മറുപടി നൽകുകയോ നിയമപരമായ കാലാവധിയായ പതിനഞ്ച് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ പണം നൽകുകയോ ചെയ്തില്ല. അതിനുശേഷം മാത്രമാണ് പരാതിക്കാരൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം കുറ്റാരോപിതനായ അപ്പീൽവാദിക്ക് എതിരെ രണ്ട് വ്യത്യസ്ത പരാതികൾ ഫയൽ ചെയ്തത്.

20. ചെക്കുകൾ നൽകിയപ്പോഴോ, ബാങ്കിൽ ഹാജരാക്കിയപ്പോഴോ, അത് മടങ്ങിയപ്പോഴോ, അല്ലെങ്കിൽ രണ്ട് ചെക്കുകളും ബാങ്കിൽ ഹാജരാക്കിയപ്പോൾ "ആവശ്യത്തിന് പണമില്ലാത്തതിനാൽ" മടക്കിയെന്ന് അറിയിച്ചുകൊണ്ടുള്ള നിയമപരമായ നോട്ടീസുകൾ ലഭിച്ചപ്പോഴോ ഒരു ഘട്ടത്തിലും അപ്പീൽവാദിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് പ്രതികരണമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

21. അതുകൂടാതെ, പരാതിക്കാരൻ പരാതിയെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന എല്ലാ രേഖകളും ഹാജരാക്കുകയും മൂന്ന് സാക്ഷികളുടെ മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, അപ്പീൽവാദി ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 313 പ്രകാരം തന്റെ മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തി, എന്നാൽ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 139 പ്രകാരം ലഭ്യമായ അനുമാനം റദ്ദാക്കാൻ പ്രതിരോധത്തിനായി തെളിവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടു. ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 313 പ്രകാരം കുറ്റാരോപിതയുടെ മൊഴി പ്രതിരോധത്തിനുള്ള ഒരു പ്രധാന തെളിവല്ല, മറിച്ച് പ്രോസിക്യൂഷന്റെ കേസിൽ തനിക്കെതിരെ ഉയരുന്ന കുറ്റാരോപണങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാനുള്ള ഒരു അവസരം മാത്രമാണ്. അതിനാൽ,

ചെക്കുകൾ പ്രതിഫലത്തിന് വേണ്ടിയാണ് നൽകിയത് എന്ന അനുമാനം റദ്ദാക്കാൻ ഒരു തെളിവും ലഭ്യമല്ല.

22. അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ ആശ്രയിച്ച ***കെ. പ്രകാശൻ vs. പി.കെ. സുരേന്ദ്രൻ***[6] എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായം ഈ കേസിൽ സഹായകമല്ല. കാരണം, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള കേസുകൾ അർദ്ധ-ക്രിമിനൽ സ്വഭാവമുള്ളതാണ്. അതിനാൽ, പ്രോസിക്യൂഷൻ തങ്ങളുടെ കേസ് "സാധ്യതകളുടെ മുൻഗണന" (preponderance of probabilities) എന്ന തത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്ഥാപിക്കണം. കുറ്റം "ന്യായമായ സംശയത്തിനപ്പുറം" (beyond reasonable doubt) തെളിയിക്കേണ്ട സാധാരണ ക്രിമിനൽ കേസുകളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ് ഇത്.അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച മറ്റൊരു കേസ്, അതായത് ***ഇൻഡസ് എയർവേസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡും മറ്റുള്ളവരും vs. മാഗ്നം ഏവിയേഷൻ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും***[7] എന്ന കേസിൽ, ചെക്കുകൾ സാധനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനുള്ള മുൻകൂർ പണമായിട്ടാണ് നൽകിയത് എന്ന് സ്ഥാപിക്കാൻ മതിയായ തെളിവുകൾ രേഖകളിലുണ്ടായിരുന്നു, കൂടാതെ കരാറിലെ ഒരു വ്യവസ്ഥ, മുഴുവൻ തുകയും വിതരണക്കാരന് മുൻകൂറായി നൽകണം എന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ, ഈ സമയപരിധിക്കുള്ളിൽത്തന്നെ, സാധനങ്ങൾ വാങ്ങിയവർ പരാതിക്കാരനായ വിതരണക്കാരന് രേഖാമൂലം അറിയിപ്പ് നൽകി ഓർഡറുകൾ റദ്ദാക്കുകയും രണ്ട് ചെക്കുകളും തിരികെ നൽകാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഇതിന് മറുപടിയായി, വിതരണക്കാരൻ എപ്പോൾ പണം വാങ്ങാൻ വരാൻ കഴിയുമെന്ന് ചോദിച്ചു. അതിനുശേഷമാണ് വിതരണക്കാരൻ നിയമപരമായ നോട്ടീസ് അയക്കുകയും നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരം പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുകയും ചെയ്തത്. ഇതിനെത്തുടർന്ന്, നിയമപരമായി നിലനിൽക്കുന്ന ഒരു കടം അല്ലെങ്കിൽ ബാധ്യത

6 (2008) 1 എസ്.സി.സി. 258

7 (2014) 12 എസ്.സി.സി. 539

ചെക്ക് നൽകിയ തീയതിയിൽ ഉണ്ടെന്ന് പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ തെളിയിക്കുന്നതിൽ പരാതിക്കാരൻ പരാജയപ്പെട്ടതായി കോടതി നിരീക്ഷിച്ചിരുന്നു. ഈ വിധിന്യായം നിലവിലെ കേസിൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് സഹായകമാകില്ല.

23. കേസ് 2021 മാർച്ച് 1-ന് പരിഗണിച്ചപ്പോൾ, രണ്ട് ക്രിമിനൽ അപ്പീലുകളിലെയും ചെക്ക് തുകകൾ (₹5,07,062, ₹5,10,000) നൽകാൻ തന്റെ കക്ഷി തയ്യാറാണോ എന്ന് അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകനോട് നിർദ്ദേശം തേടാൻ കോടതി ആവശ്യപ്പെട്ടു. തുടർന്ന് കേസ് 2021 മാർച്ച് 5-ലേക്ക് മാറ്റി. തന്റെ കക്ഷി ഈ തുക നൽകാൻ തയ്യാറല്ലെന്നും കേസ് മെറിറ്റിൽ വാദിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നുമാണ് അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് അറിയിച്ചത്. ഇരു കക്ഷികളുടെയും അഭിഭാഷകരുടെ വാദങ്ങൾ കേട്ടതിന് ശേഷം കോടതി 2021 മാർച്ച് 5-ന് വിധി പറയാനായി മാറ്റിവെച്ചു. എന്നിട്ടും, 2021 മാർച്ച് 1-ലെ ഉത്തരവിൽ കോടതി രേഖപ്പെടുത്തിയതുപോലെ, 2021 മാർച്ച് 6-ന് വൈകുന്നേരം വരെ തന്റെ തീരുമാനം പുനരാലോചിക്കാൻ അപ്പീൽവാദിക്ക് വീണ്ടും ഒരു അവസരം നൽകി. നിലവിലെ അപ്പീലുകളുടെ വിധിന്യായം മെറിറ്റിൽ തന്നെ ലഭിക്കാൻ അപ്പീൽവാദിക്ക് താൽപ്പര്യമുണ്ടെന്ന് കോടതിയെ അറിയിച്ചു.

24. ഈ സാഹചര്യങ്ങളിൽ, അപ്പീൽവാദി നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 138 പ്രകാരമുള്ള കുറ്റം ചെയ്തതായി കണ്ടെത്തി ശിക്ഷിച്ചതിൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് യാതൊരു പിഴവും സംഭവിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് കോടതി വിലയിരുത്തി. ഹൈക്കോടതിയുടെ ആരോപണവിധേയമായ വിധിന്യായത്തിൽ ഇടപെടേണ്ട ആവശ്യമില്ല. അതിനാൽ, അപ്പീലുകൾക്ക് കഴമ്പില്ലെന്ന് കണ്ട് അവ തള്ളിക്കളയുന്നു.

25. ജാമ്യബോണ്ടുകൾ റദ്ദാക്കി, ഹിമാചൽ പ്രദേശ് ഹൈക്കോടതിയുടെ 2019 ഏപ്രിൽ 30-ലെ വിധിന്യായം അനുസരിച്ച്, അപ്പീൽവാദി ഒന്നുകിൽ പിഴ അടയ്ക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ ശിക്ഷ അനുഭവിക്കുകയോ ചെയ്യണം.

26. തീർപ്പാക്കാത്ത അപേക്ഷകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ, അവ ഇതോടൊപ്പം തീർപ്പാക്കിയതായി കണക്കാക്കും.